

Konkurrenter, som har opretholdt Natarbejdet; og jeg kan paa Provinsens sammensluttede Fælles- og Andelsbageriers Vegne udtale min fulde Tilslutning til det foreliggende Lovforslag og samtidig udtale vor gode Villie til at medvirke til Lovens Udførelse i det praktiske Liv.

Ivar Berendsen: Da jeg jo ikke har haft det Held at vække det ærede 3die Medlem for Hovedstadens (Pitzner) Bifald ved, hvad jeg har sagt før —, hvad der heller ikke var at vente —, vil jeg dog gerne nu søge at formilde ham. Jeg skal da sige, at det er en Fejltagelse, naar han mener, at jeg end ikke vil gaa med til en Udsættelse af den Dato for Lovens Ikrafttræden, som er foreslaaet her i § 3; jo, det erklærer jeg mig uforbeholdt villig til. Derimod talte jeg om det af den ærede Ordfører for Venstre behudede Forslag om muligvis yderligere at udvide denne Udsættelse til at gælde flere Virksomheder, og der var jeg endda saa forsigtig og imødekommende, at jeg sagde, at jeg ikke paa Forhaand vilde gaa med til Udvidelser i saa Henseende.

Med Hensyn til det omtalte anden Klasses Stempel paa Bagersvende som Arbejdere eller Mennesker mener jeg, at Debatten om dette Spørgsmaal er udtømt. Jeg kan i saa Henseende Ord til andet slutte mig til, hvad den højtærede Minister sagde. Stemplet bestaar i, at Bagersvendene paa en anden Maade end en hvilken som helst anden Del af Arbejdersstanden regelmæssigt er borte fra deres Hjem og ikke har den andre Borgere tilkommende Frihed og Selvdispositionsret om Aftenen.

Det ærede 3die Medlem for Hovedstaden sagde under en af sine Udviklinger om, hvorledes det forholder sig med Bageriernes Virksomhed, at det var muligt, han havde bedre Forstand derpaa end jeg. Ja, det er ikke alene muligt, det er sikkert. Men derimod er det muligt, ja efter min Mening yderst sandsynligt, at jeg ser mere uhildet paa disse Forhold end den, der ikke blot taler om dem parlamentarisk, men taler som den, der nødvendigvis maa have — og jeg kan paavise, at det ærede Medlem har taget Sagen ud fra det Synspunkt — en Interesse, der ligger udenfor dette Ting. I denne Forbindelse vil jeg gerne gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at det var ganske klart, at jeg ikke havde Mandat fra nogen til at tale om, at det vilde være en Lettelse for smaa og mellemstore Bagerier at blive af med Nat-

arbejdet. Jeg citerede en Udtalelse af Fabrikdirektoratet, og jeg sagde, at forinden det bedre blev belagt med Beviser, at det er urigtigt, hvad Fabrikdirektøren har udtalt, skulde Bagermestrene ved deres Organisation ikke erklære det for urigtigt. Og saa tilføjede jeg, at det var blevet sagt mig — men jeg havde ikke haft Lejlighed til at undersøge det, saa at jeg ikke selv kunde staa inde for Rigtigheden —, at der blandt de mellemstore og smaa Bagermestre var mere end een, der mente, at det økonomiske Tab, han vilde lide ved Natarbejdets Afskaffelse, kunde opvejes ved, at han personlig kunde komme til at deltage mere i sit Bageris Virksomhed.

Men naar der endelig er Tale om Mandat, saa tror jeg nok, jeg har mere Anledning til at gøre den Bemærkning, det ærede Medlem gjorde, og jeg vil da rette det direkte Spørgsmaal til det ærede Medlem: Med hvilken Ret underskriver det ærede Medlem en Udtalelse, der slutter saaledes: „idet vi fremsætter disse Udtalelser som Repræsentanter for hele den selvstændige danske Bagerstand“ o. s. v.? Er der søgt Tilslutning her i København hos den selvstændige Bagerstand paa en saadan Maade, at man med Rette kan skrive saaledes? Var man forberedt paa, at Bagerne udenfor København saa uforbeholdt og saa absolut, som sket er i Dag, vilde tage Afstand fra Nødvendigheden af Natarbejdet? Naar man skriver: „som Repræsentanter“, saa betyder det, at man har Mandat. Men naar man er saa forsigtig, som jeg har været — jeg siger, jeg har hørt, men at jeg ikke tør staa inde for Rigtigheden —, saa er det lige saa tydeligt, at jeg ikke havde Mandat.

Men ganske bortset fra det fuldkommen uinteressante Mellemværende mellem det ærede Medlem og mig ligger Spørgsmaalet jo ganske tydeligt saaledes: Er Kravet om frisk Brød i nogle enkelte Morgentimer vigtigere end det sociale Fremskridt, der ligger i at en hel Samfundsklasse bliver befriet for Natarbejde? Det er den ene Side af Sagen. Og naar der bliver taget de tilbørlige Hensyn til Konkurrencen — og jeg er enig med de ærede Medlemmer, der har krævet disse Hensyn taget —, er saa den tvungne Omlægning af Bageriernes Virksomhed, som dette Lovforslag vil medføre, tilstrækkeligt Motiv for Bagermestrene, heldigvis dog kun for en ringe Del af Bagerne, til at være absolut Modstandere af dette sociale Fremskridt?